המגזין יוצא למשלוח עד ל-5 בכל חודש. כדי שהמנויים לא יאחרו לפעילויות המומלצות, אנחנו בוחרים לפרסם פעילויות שמתחילות אחרי 10 בכל חודש. מסיבות שאינן תלויות בנו (דואר ישראל היעיל, למשל), חלק מכם מקבלים את החוברת לאחר תחילת הפעילויות - ועל כך אתכם הסליחה. בכל מקרה - הפעילויות יפורסמו באתר טבע הדברים.

פארק החושים בנחל שניר

אתם מוזמנים לטייל במסלול לכל המשפחה בשמורת הטבע נחל שניר. המסלול משלב חוויה חושית וחיבור לטבע: מגע במים, באדמה, בעץ ובאבן, והצצה לעולמן של חיות הבר.
אורך המסלול החדש כ-500 מ', ובו ארבעה מקטעים: כל מקטע מייצג בעל חיים שחי בשמורה, וכך נזחל במחילת הדרבן ונקפוץ לביקור בביתו של שפן הסלע, למשל.
בהליכה במסלול המעגלי תתבקשו לחלוץ נעליים כדי שתוכלו לחוש בדרך מיטבית את סביבתם של בעלי החיים ואת הטבע בכלל.
ההליכה היא על משטחים שונים: בוץ, אבנים, שבבי עץ, בתוך פלג מים ועוד.
מחכים לכם עם עוד הפתעות בפארק החושים.
היכן: שמורת טבע נחל שניר
מתי: ימי שבת בחודש דצמבר, בשעות 11:00–15:00
ללא תשלום נוסף על דמי הכניסה לאתר, חינם למנויים.

נעים בחולות בנחל אלכסנדר

סיור לכל המשפחה
נתחיל בסיפור "נדידה" מלפני 80 שנה, ונמשיך לטיול בדיונות החול של הגן הלאומי חוף בית ינאי, שם נגלה כי גם החולות נודדים. בסיור נשאל מהיכן הגיעו גרגירי החול (רמז: מרחוק מאוד) ולאן הם הולכים, וכמה נעים "לשים ת'ראש על דיונה..." והאם היא תישאר שם תמיד? נשמע מי הם הפסמופילים המסתוריים וכיצד מסתדרים הצמחים עם תנאי מזג האוויר הקשוחים, וגם כיצד משפיעות סערות החורף על הים והחוף.
משך הסיור כ-75 דקות. נקודת המפגש בתחנת ההצלה של חוף בית ינאי.
היכן: גן לאומי נחל אלכסנדר חוף בית ינאי
מתי: ימי שבת בחודש דצמבר, בשעות 11:00, 13:00, **ללא תשלום.**

הגלריה של הטבע - אפולוניה בעיני האומנים

תארו לעצמכם מסלול הליכה בנוף טבעי ושקט אל מול הים, שלאורכו תפגשו אומנים יצירתיים ומוכשרים שעוטפים את הנוף ויוצרים אומנות אל מול עיניכם. עכשיו כבר אין צורך לדמיין...
אתם מוזמנים לבקר בגן לאומי אפולוניה, ליהנות ממסלול הטיול ולפגוש לאורכו כמה אומנים: צלמים, ציירים, אומני מתכת וברזל, ציירים בצבעי מים וכד', לראות את היצירה בזמן אמת ולשוחח עם היוצרים. בואו להיחשף לטבע שמקבל ביטוי דרך מכחול, עדשת מצלמה ויד יוצרת.
היכן: גן לאומי אפולוניה
מתי: יום שבת, 15.12.18, בשעות 11:00–14:00
ללא תשלום נוסף על דמי הכניסה לאתר, חינם למנויים.

חדשות ועתיקות במערות - גן לאומי בית גוברין

מה בין בית המקדש, נרות חרס, כתב עתיק וחנוכה? ואיך כל אלו נשמרים בקפידה אלפי שנים בגן לאומי? גן לאומי בית גוברין מזמין אתכם לפעילות חווייתית ומרתקת: תוכלו ליהנות מהדרכות במערות, להיפגש עם דמויות מן העבר, בהן גם אנטיוכוס, ולגלות כיצד הוא קשור לגן הלאומי. ועוד: סחיטת זיתים לשמן בבית הבד, סדנאות להכנת נר חרס בסגנון מקומי, התנסות בטכניקת ציור קיר כמו שציירו הצידונים במערה הצידונית (לפי עבודת השחזור המורכבת שנעשתה במערה), וכן מפגש עם צוות השימור של רשות הטבע והגנים. אנשי הצוות יספרו על עבודתם ואף יאפשרו לכם להתנסות מעט בעבודתם המיוחדת. תוכלו גם להתרשם מאוסף הבולות המיוחד – ממצא חדש ומרגש שהוא דרישת שלום מן העבר.
היכן: גן לאומי בית גוברין
מתי: יום שבת 15.12.18, בשעות 11:00–15:00, **ללא תשלום נוסף על דמי הכניסה לאתר, חינם למנויים.**
***אם מזג האוויר יהיה חורפי הפעילות תידחה בשבוע, ל-22 בדצמבר.**

ימי שישי בחודש דצמבר עם קק"ל

קק"ל מזמינה אתכם ליהנות מטיולים מודרכים בבוקר יום שישי, בשעה 9:00, בכל שבוע בפינה קסומה אחרת ברחבי הארץ. הטיולים יימשכו כשעתיים עד שלוש שעות, שילוב נסיעה במכוניות פרטיות והליכה קצרה בשבילי היער. **ללא תשלום, מותנה בהרשמה מראש ב"קו ליער" בטלפון: 1-800-350-550, או באתר האינטרנט www.salkkl.org.il**
14.12.18 אל נחל באר שבע ומצפה בית אשל: נסייר לאורך נחל באר שבע, פארק אקולוגי המושך מבקרים מכל העולם. נבקר במצפה בית אשל, אחד מ"שלושת המצפים" שהוקמו בקיץ 1943 והיוו את תחילת ההתיישבות החלוצית בנגב.
21.12.18 אל אנדרטת יד לי"ד, אנדרטת ההעפלה וטיילת אכזיב בגליל המערבי. נטייל בחוף בצת, על רכס הכורכר, עד לפתחה של מנהרת הרכבת בראש הנקרה, נמשיך לאנדרטת יד לי"ד לזכר 14 לוחמי פלמ"ח שנהרגו בפעולת ליל הגשרים, לאנדרטת ההעפלה הניצבת על משטח סלע חופי, ונסיים בביקור בבית הקברות בשבי ציון, שם קבורים לוחמי האצ"ל שנהרגו בפריצה לכלא עכו.
28.12.18 אל פארק רמות מנשה ונחל השופט (סיור מונגש לכיסאות גלגלים ועגלות). נבקר בפארק הביוספרי באזור רמת מנשה ובנחל השופט שבו זורמים מים כל ימות השנה. קק"ל הכשירה לאורך הנחל שביל המותאם למעבר לכיסאות גלגלים, שלאורכו עצי גדות נחלים, עצי ערבה ואולמוס ופינות ישיבה. נסיים בעין חשרת (עין אמי).

נדידה, נופים, צמחייה ואווירה קסומה: חורף על שפת הכינרת!

שביל סובב כינרת הוא פרויקט התנדבותי מרגש שמקדמים באיגוד ערים כינרת ורשות הכינרת, בסלילתו, ניקיונו ותחזוקתו, במטרה לאפשר מעבר חופשי לחופי הכינרת, באמצעות מסלול הליכה נוח להולכי רגל המקיף את הכינרת כולה, ובכך להחזיר את הכינרת לציבור ואת הציבור אל הכינרת. השביל הוסדר והוכשר לטיולים רגליים בעזרת מתנדבים וכפרויקט חינוכי בשיתוף בתי ספר בארץ ובאזור. המטיילים יכולים לבחור מקטע מ"שביל סובב כינרת", לפי דרגת קושי, תוך מגוון מקטעי השביל. קיימת אפשרות לבצע את "שביל סובב כינרת" כמסע של שלושה ימים לכל המשפחה, לטייל לאורך כל "שביל סובב כינרת", ללון בחופי איגוד ערים כינרת המותאמים לקמפינג, או ללון באוהלים או בחדרי אירוח באזור הכינרת. מסלולי הטיולים הרגליים שלאורך השביל מאפשרים לקהל הרחב לטייל באופן מסודר וחופשי מסביב לימת הכינרת, ולגלות

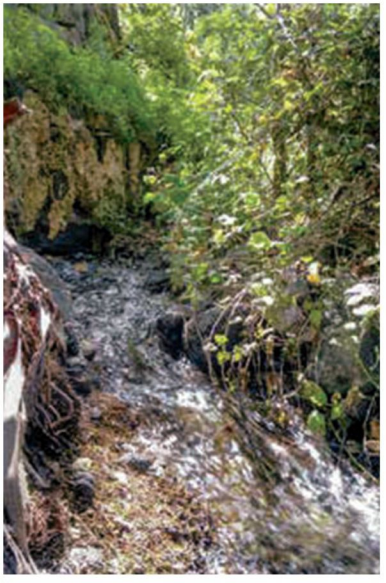

עולם מופלא של יחסי גומלין בין היצורים החיים, הצומח ומי האגם במערכת אקולוגית ייחודית. בצמחיית חוף הכינרת בולטים אשל הקנה והסמר הצומחים בקרקע רטובה סמוך למים, והאזדרכת ועצי השיזף הצומחים ברצועה המרוחקת מקו המים. בין בעלי החיים שאותם ניתן לפגוש בחופי הכינרת: נמייה מצויה, אנפות, שלדגים (שלדג גמדי, שלדג לבן חזה ופרפור עקוד), קורמורנים ושלל מיני עופות נוספים. **פרטים ומסלולים נוספים בכוכבית כינרת – 55477*, באתר: www.kineret.org.il ובדף הפייסבוק – "זורמים לכינרת"**

עונת המסיק בעיצומה - מסלול מסיק זיתים בנחל צלמון

נחל צלמון הוא מהנחלים היפים בישראל, ובו מסלול נסתר שאינו ידוע לציבור הרחב. ראשיתו בגליל העליון והוא ניזון ממעיינות רבים של מים מתוקים. בניגוד לרוב נחלי הגליל העליון המתנקזים מערבה, נחל צלמון זורם לכיוון דרום–מזרח ונשפך לכינרת.

צילם: יקי אקרמן

פרטים ומסלולים נוספים בכוכבית כינרת **55477*, באתר: www.kineret.org.il ובדף הפייסבוק – "זורמים לכינרת"**

לילה במוזיאון: חדרי בריחה חדשים במוזיאון האדם והחי בפארק הלאומי ברמת-גן

שובו של האדם הקדמון

מתושלח עובד במוזיאון שנים רבות ותמיד התעניין באדם הקדמון. לפני כמה חודשים מצא מאמר שטוען שבאדם המודרני יש עד ארבעה אחוזים של חומר גנטי (DNA) מהאדם הניאנדרטלי. האדם הניאנדרטלי הוא מין אדם שחי לפני 250,000–40,000 שנה. האדם הניאדרטלי חי במקביל לאדם המודרני (הומו ספיאנס) כמה אלפי שנים עד שהוא נכחד. סיבת היכחדותו אינה ידועה, אך יש סברות האומרות שהוא נכחד עקב הידבקות במחלות מהאדם המודרני או עקב תחרות על מזון עם האדם המודרני. מתושלח החליט שנעשה אי צדק היסטורי שאותו הוא רוצה לתקן. הוא בודד את החומר הגנטי של הניאנדרטל והחדיר אותו לתוך וירוס. שחרור הווירוס לאוויר אמור להפיץ באוכלוסייה את הגנים של האדם הניאנדרטלי. רק ש... מתושלח איננו מדען מיומן, והווירוס עלול לגרום למיני מחלות נוראיות. אתם גילתם את מזימתו של מתושלח וניסיתם לעצור אותו, אך הוא כלא אתכם במעבדתו. בעוד שעה יגיע מתושלח למשמרתו, זה הזמן העומד לרשותכם לסכל את מזימתו, לנטרל את הווירוס ולברוח מהמעבדה. בהצלחה!

צילם: עומר שביט

שוד העצמות

דורית, מנהלת המוזיאון, חושדת שאחד מעובדי המוזיאון משתמש במוזיאון ככיסוי להברחה לא חוקית של מאובנים. דורית ביקשה מכם לעזור לה לזהות את העובד שמבריח את המאובנים ולגלות כיצד מתבצעת ההברחה. ברגע שניסיתם להיכנס למוזיאון מישהו סימם אתכם. כשהתעוררתם מצאתם את עצמכם כבולים למעקה שליד הכניסה האחורית של המוזיאון, כשבמוזיאון אין אף אחד. יש לכם שעה להשתחרר, לזהות את המבריח ולמצוא את דרך ההברחה לפני שהחוטף שלכם יחזור. בהצלחה!

חדרי הבריחה פועלים בשעות הערב ובסופי שבוע. בתשלום. השתתפות מגיל 8 ומעלה. עד גיל 13 יש צורך בליווי מבוגר. פרטים בטלפון: 03-6315010. ובאתר www.adamvechai.org.il